

f) Ovo Rješenje objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 10-02-339/08
17. juna/lipnja 2008. godine
Sarajevo

Ministar
mr. sci. Damir Ljubić, s.

692

Na osnovu člana 70. stav 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05), tačke I. Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i rukovoditelja federalnih organa državne službe ("Službene novine Federacije BiH", broj 80/07, 84/07 i 6/08), tačke V Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava "Transfer prehrambenoj industriji" utvrđenih u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine za 2008. godinu, broj 06-14-84/0008. godine i člana 48. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, broj 01-02-285-3/07 od 28. augusta 2008. godine, federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva donosi

RJEŠENJE

O IMENOVANJU KOMISIJE ZA IZBOR KORISNIKA SREDSTAVA "TRANSFER PREHRAMBENOJ INDUSTRIJI" ZA 2008. GODINU

I.

U Komisiju za izbor korisnika sredstava "Transfer prehrambenoj industriji" za 2008. godinu (u daljnjem tekstu: Komisija), imenuju se:

- VEDAD HADŽIMUSIĆ, predsjednik - iz Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
- EDINA ŠJERČIĆ, član - iz Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
- DUBRAVKA ČORIĆ, član - iz Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
- MUZAFERA KALABUŠIĆ, član - iz Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
- NERMINA BEGIĆ, član - iz Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
- MARIO BEUS, član - iz Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Administrativno-tehničke poslove za potrebe Komisije obavljat će JADRANKA REDŽEPOVIĆ.

II.

Zadatak Komisije je da u skladu sa Programom utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava "Transfer prehrambenoj industriji" utvrđenih u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine za 2008. godinu i javnim pozivima pregleda prispjele zahtjeve odnosno programe/projekte, utvrdi ispunjenost propisanih kriterija, ocijeni njihovu prihvatljivost i predloži federalnom ministru poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva prihvatanje odabranih zahtjeva odnosno programa/ projekta u cjelini ili djelomično, visinu sredstava i način isplate.

III.

Rok za izvršenje zadataka iz tačke II. ovog Rješenja je najduže 60 dana od dana isteka roka za dostavljanje zahtjeva Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva koji je propisan javnim pozivima.

IV.

Komisija je dužna donijeti Poslovnik o radu.

V.

Za učešće u radu Komisije, predsjedniku, članovima i tehničkom licu pripada naknada u skladu sa tačkom V. Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih

tijela osnovanih od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i rukovoditelja federalnih organa državne službe.

Visinu naknade, na prijedlog predsjednika Komisije, posebnim rješenjem utvrđuje federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

VI.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 04-14-84-3/08
11. juna/lipnja 2008. godine
Sarajevo

Ministar
mr. sci. Damir Ljubić, s.

ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ПРОСТОРНОГ УРЕЂЕЊА

693

Na osnovu člana 70. stav 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i tačke I. Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade Federacije BiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe ("Službene novine Federacije BiH", broj 80/07 i 84/07), federalni ministar donosi

RJEŠENJE

O IMENOVANJU KOMISIJE

I.

Imenuju se članovi Komisije za izradu Nacrta Pravilnika o tehničkim propisima za beton i sastojke betona koji se ugrađuje u betonske konstrukcije u sljedećem sastavu:

- 1) prof. dr. MUHAMED ZLATAR, dipl. ing. grad.
- 2) dr. sc. JASMIN BUČO, dipl. ing. grad.
- 3) prof. dr. sc. MLADEN GLIBIĆ, dipl. ing. grad.
- 4) mr. MUHAMED MADAREVIĆ, dipl. ing. grad.
- 5) AMIRA SINANOVIĆ, dipl. pravnik

II.

Zadatak Komisije iz tačke I. ovog Rješenja je da u skladu sa odredbom člana 9. i 81. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/06, 72/07 i 32/08) pripremi Nacrt Pravilnika o propisima za beton i sastojke betona koji se ugrađuje u betonske konstrukcije.

Rok za izradu Nacrta Pravilnika je 30 dana od dana donošenja rješenja.

Federalno ministarstvo prostornog uređenja dužno je da osigura administrativno-tehničku pomoć u radu Komisije.

III.

Naknada za učešće u radu Komisije utvrdit će se posebnim rješenjem u skladu sa tačkom V. odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i rukovoditelja federalnih organa državne službe ("Službene novine Federacije BiH", broj 80/07 i 84/07), nakon završenog posla i predatog izvještaja o radu Komisije.

IV.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01/9-02-3-845/08
16. juna/lipnja 2008. godine
Sarajevo

Ministar
mr. sc. Salko Obhodaš, s.

694

На основу члана 81. става 6. Закона о просторном планирању и кориштењу земљишта на нивоу Федерације Босне

и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/06, 72/07 и 32/08), федерални министар просторног уређења доноси

ПРАВИЛНИК

О ТЕХНИЧКИМ СВОЈСТВИМА ЗА ЦЕМЕНТЕ КОЈИ СЕ УГРАЂУЈУ У БЕТОНСКЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

Члан 1.

Овим се правилником, у сврху испуњавања битних захтјева за грађевину, прописују техничка својства и други захтјеви за цемента који се уграђују у бетонске конструкције, те начин потврђивања усклађености цемента с наведеним захтјевима.

Бетонским конструкцијама у смислу овога правилника сматрају се све конструкције на које се односе призната техничка правила садржана у Правилнику о техничким нормативима за бетон и армирани бетон ("Службени лист СФРЈ", број 11/87).

Потврђивање усклађености цемента у смислу овога правилника обухвата радње оцјењивања усклађености цемента и издавање сертификата о усклађености цемента.

Члан 2.

Цемент који се уграђује у бетонске конструкције мора имати техничка својства и испуњавати друге захтјеве одређене нормама наведеним у Прилогу 1. који је саставни дио овог правилника, те мора имати документе о усклађености у складу са одредбама Правилника о сертификацији грађевинских производа, материјала и опреме који су у употреби односно који се уграђују ("Службене новине Федерације БиХ", број 81/07).

Потврђивање усклађености цемента који се уграђује у бетонске конструкције проводи се на начин одређен нормама из става 1. овог члана, након провођења радњи одређених тим нормама.

Члан 3.

У бетонску конструкцију која се изводи према одобрењу за грађење чији је саставни дио главни пројекат израђен у складу с признатим техничким правилима из члана 1. став 2. овог правилника смије се уграђивати цемент специфициран као главни тип ЦЕМ I или ЦЕМ II, ако има одговарајућу класу чврстоће на притисак.

У бетонску конструкцију која се изводи према одобрењу за грађење чији је саставни дио главни пројекат израђен у складу с признатим техничким правилима из члана 1. став 2. овог правилника смије се уграђивати цемент специфициран као главни тип ЦЕМ III, ЦЕМ IV или ЦЕМ V, ако има одговарајућу класу чврстоће на притисак, ако је то одређено изведбеним пројектом и ако је у складу с тим пројектом утврђено да је употребљив за ту бетонску конструкцију укључујући услове њезине употребе и утицаје околине, те ако његова уградња није забрањена чланом 4. овог правилника.

Одговарајуће класе чврстоће на притисак у смислу ст. 1. и 2. овог члана одређене су у упоредној табlici приказаној у тачки 6. Прилога 1. овог правилника.

Члан 4.

У бетонске конструкције у којима постоји опасност од корозије арматуре не смију се уграђивати цемента врсте ЦЕМ III/Ц, те главног типа ЦЕМ IV и ЦЕМ V, ако се бетонска конструкција налази у околини сљедећих карактеристика:

- 1) Опасност од корозије узроковане карбонатаза-цијом - ако је бетонска конструкција с арматуром или другим уграђеним металом изложена зраку и влази:
 - влажна, рјеђе суха околина,
 - умјерено влажна околина,
 - наизмјенично влажна и суха околина.
- 2) Опасност од корозије узроковане хлоридима који нису из мора - ако је бетонска конструкција која садржи арматуру или други уграђени метал у додиру с водом која садржи хлориде, укључујући соли за одмрзавање, који нису из мора:

- умјерено влажна околина,
- влажна, рјеђе суха околина,
- наизмјенично влажна и суха околина.

- 3) Опасност од корозије узрокована хлоридима из морске воде - ако је бетонска конструкција која садржи арматуру или други уграђени метал у додиру с хлоридима из морске воде или солима из мора ношеним зраком:
 - бетонска конструкција изложена солима из зрака, али не у директном додиру с морском водом,
 - бетонска конструкција стално уроњена,
 - бетонска конструкција у зони плиме и осеке и зони заплускивања.

Члан 5.

Даном ступања на снагу овог правилника престају се примјењивати призната техничка правила садржана у Наредби о обавезном атестирању цемента ("Службени лист СФРЈ", број 34/85 и 67/86) која се односе на цемента намијењене уградњи у бетонске конструкције, а који су специфицирани према овом правилнику.

Поступци издавања увјерења о испитивању цемента према признатим техничким правилима из става 1. овог члана започети до дана ступања на снагу овог правилника довршиће се према тим техничким правилима.

Увјерења о испитивању цемента издата према признатим техничким правилима из става 1. овог члана признају се као доказ употребљивости цемента до датума важења који је у њима одређен.

На основу главног пројекта у којем је цемент намијењен уградњи у бетонску конструкцију специфициран према признатим техничким правилима из става 1. овог члана може се издати одобрење за грађење, ако је захтјев за издавање тог одобрења заједно с главним пројектом поднесен до дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 6.

Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Сарајево
јуни 2008. године

Министар
мр sci. **Салко Обхођаш**, с. р.

ПРИЛОГ 1.

ТЕХНИЧКА СВОЈСТВА И ДРУГИ ЗАХТЈЕВИ ЗА ЦЕМЕНТ, ТЕ НАЧИН ПОТВРЂИВАЊА УСКЛАЂЕНОСТИ

1. Подручје примјене

1.1. Техничка својства и други захтјеви, те потврђивање усклађености цемента одређује се односно проводи, овисно о врсти цемента, према нормама: БАС ЕН 197-1:2002 Цемент - 1. дио: Састав, спецификације и критерији усклађености цемента опће намјене (укључује амандмане А1:2004 и А3:2006); БАС ЕН 197-4:2005 Цемент - 4. дио: Састав, спецификације и критерији усклађености цемента са згуром ниске почетне чврстоће; БАС ЕН 14647:2007 Калцијумалуминатни цемент - Састав, спецификације и критерији усклађености, БАС ЕН 14216:2007 Цемент - Састав, спецификације и критерији усклађености специјалних цемента врло ниске топлоте хидратације, БАС ЕН 197-2:2002 Цемент - 2. дио: Вредновање усклађености, БАС ЦР 14245:2006 Водич за примјену ЕН 197-2 "Вредновање усклађености", нормама на које оне упућују и одредбама овог Техничког прописа, те у складу с одредбама посебног прописа.

1.2. Цемент у смислу тачке 1.1. обухваћа врсте цемента из тачке 2.1.2., произведен у тврници цемента или отпремљен из дистрибуционих центара.

1.3. Одредбе овог Прилога не односе се на зидарски цемент и хидраулична везива за цесте.

2. Специфицирана својства, потврђивање усклађености и означавање

2.1. Специфицирана својства

2.1.1. Техничка својства цемента овисно о врсти цемента, морају испуњавати опће и посебне захтјеве битне за крајњу намјену у бетону и морају бити специфицирана према нормама БАС ЕН 197-1, БАС ЕН 197-4, БАС ЕН 14647 или БАС ЕН 14216.

2.1.2. Врсте цемента су:

- а) цемент опће намјене,
- б) цемент са згуром ниских почетних чврстоћа,
- ц) цемент опће намјене ниске топлоте хидратације,
- д) посебни цемент врло ниских топлота хидратације,
- е) бијели цемент,
- ф) сулфатно отпорни цемент,
- г) калцијумалуминатни цемент.

2.1.3. Цементи из тачке 2.1.2. подтачке од а) до д) овог Прилога морају се специфицирати према врстама из норми БАС ЕН 197-1.

2.1.4. Техничка својства цемента из тачке 2.1.2. подтачке е) овог Прилога морају се специфицирати према норми БАС ЕН 197-1 за врсту ЦЕМ I, а гранична вриједност бјелине и начина контроле бјелине условљавају се у пројекту бетонске конструкције.

2.1.5. Техничка својства цемента из тачке 2.1.2. подтачке ф) овог Прилога морају се специфицирати према норми БАС ЕН 197-1 за врсту ЦЕМ I, ЦЕМ III/Б или ЦЕМ III/Ц уз додатни прорачун садржаја C_3A . Горња карактеристична вриједност садржаја C_3A мора бити мања или једнака 3,5%, а појединачна вриједност садржаја C_3A мора бити мања или једнака 4,0%.

2.1.6. Садржај C_3A из тачке 2.1.5 овог Прилога прорачунава се према изразима:

$$C_3A(\text{цемент}) = C_3A(\text{клинкер}) \times \text{удио клинкера у цементу}$$

$$C_3A(\text{клинкер}) = 2,65 Al_2O_3 - 1,69 Fe_2O_3$$

при чему се садржај Al_2O_3 и Fe_2O_3 одређује према БАС ЕН 196-2.

2.1.7. Техничка својства цемента из тачке 2.1.2. подтачке г) овог Прилога морају се специфицирати према норми БАС ЕН 14647, нормама на које та норма упућује и одредбама овог Прилога.

2.2. Потврђивање усклађености

2.2.1. Потврђивање усклађености цемента из тачке 2.1.2. подтачке од а) до д) овог Прилога проводи се, овисно о врсти цемента, према одредбама Додатка ЗА норми БАС ЕН 197-1 и норми БАС ЕН 197-2, те одредбама овог Прилога и посебног прописа.

2.2.2. Потврђивање усклађености цемента из тачке 2.1.2. подтачке е) и ф) овог Прилога проводи се према тачкама 2.2.1.; 2.2.2.1. и 2.2.2.2. овог Прилога, те одредбама овог Прилога и посебног прописа.

2.2.2.1. Потврђивање усклађености цемента из тачке 2.1.1. подтачке е) овог Прилога проводи се према одредбама Додатка ЗА норми БАС ЕН 197-1 за врсту ЦЕМ I, те одредбама овог Прилога и посебног прописа, а начин контроле бјелине и граничне вриједности бјелине уговарају се с произвођачем.

2.2.2.2. Потврђивање усклађености цемента из тачке 2.1.2. подтачке ф) овог Прилога проводи се према одредбама Додатка ЗА норми БАС ЕН 197-1 за врсту ЦЕМ I, ЦЕМ III/Б или ЦЕМ III/Ц и норми БАС ЕН 197-2, одредбама овог Прилога и посебног прописа. Додатно, за наведени цемент испитује се садржај C_3A , при чему је минимална учесталост испитивања садржаја C_3A два пута седмично у контроли рутинске производње (рутинска ситуација), четири пута седмично за почетни период производње и један пут седмично за дистрибуциони центар, а поступак статистичке процјене

проводи се према ознакама, одговарајућом примјеном норми БАС ЕН 197-1, обзиром на резултате испитивања садржаја C_3A .

2.2.3. Потврђивање усклађености цемента из тачке 2.1.2. подтачке г) овог Прилога проводи се одговарајућом примјеном норми БАС ЕН 197-2 и према одредбама овог Прилога и посебног прописа. Оцјењивање усклађености својстава проводи се у складу с нормом БАС ЕН 197-1 по варијаблама (чврстоће) и ознакама и/или варијаблама (нетопиви остатак, садржај Al_2O_3 , однос Al_2O_3/C_3A , густоћа, финоћа и вријеме везивања). Минимални број испитивања наведених својстава је два пута седмично у контроли рутинске производње (рутинска ситуација), четири пута седмично за почетни период производње и један пут седмично за дистрибуциони центар.

2.3. Означавање

2.3.1. Цементи из тачке 2.1.2. подтачке од а) до д) овог Прилога означавају се у пројекту бетонске конструкције, на отпремници и на врећама према норми БАС ЕН 197-1, БАС ЕН 197-4 или БАС ЕН 14216. Ознака мора обавезно садржавати упућивање на ту норму, а у складу с посебним прописом.

2.3.2. Цемент из тачке 2.1.2. подтачке е) овог Прилога означава се на начин прописан тачком 2.3.1. овог Прилога, с тиме да иза ознаке главног типа и класе чврстоће мора имати и ознаку "бијели".

2.3.3. Цемент из тачке 2.1.2. подтачке ф) овог Прилога означава се на начин прописан тачком 2.3.1. овог Прилога, с тиме да иза ознаке главног типа и класе чврстоће мора имати и ознаку "СП".

2.3.4. Цемент из тачке 2.1.2. подтачке г) овог Прилога означава се у пројекту бетонске конструкције, на отпремници и на врећама тако да испред ознаке класе чврстоће носи ознаку "ЦАЦ".

3. Испитивање

3.1. Испитивање својстава цемента, зависно о врсти цемента, проводи се према нормама БАС ЕН 197-1, БАС ЕН 197-4 или БАС ЕН 14216.

3.2. Узимање и припрема узорака цемента за испитивање проводи се према норми БАС ЕН 196-7.

4. Статистичка обрада

4.1. Број и учесталост узимања узорака потребних за статистичку обраду за произвођача одређен је нормом БАС ЕН 197-1, а за дистрибуционе центре нормом БАС ЕН 197-2.

4.2. Статистичка обрада проводи се у зависности о врсти цемента, како слиједи:

- за цемент опће намјене према норми БАС ЕН 197-1,
- за цемент опће намјене ниске топлоте хидратације према норми БАС ЕН 197-1,
- за цемент са згуром ниских почетних чврстоћа према норми БАС ЕН 197-4,
- за цемент врло ниске топлоте хидратације према норми БАС ЕН 14216,
- за сулфатноотпорни цемент према норми БАС ЕН 197-1, с тим да се поступак статистичке процјене садржаја C_3A проводи према тачки 2.2.2.2. овог Прилога,
- за калцијумалуминатни цемент према норми БАС ЕН 14647, с тим да се поступак статистичке процјене проводи по варијаблама и/или ознакама за својства наведена у тачки 2.2.3. овог Прилога.

5. Одржавање својстава

5.1. Произвођач и дистрибутер цемента те произвођач бетона дужни су предузети одговарајуће мјере у циљу одржавања својстава цемента током превоза, претовара и складиштења према норми БАС ЕН 197-2.

6. Цемент за примјену у бетону бетонских конструкција које се изводе према признатим техничким правилима

Упоредна таблица

Класа цемента према ЈУС Б.Ц1.011	25	35С	35Б	45С	45Б	55	55
Класа чврстоће на притисак према БАС ЕН 197-1	-	32,5Н	32,5Р	42,5Н	42,5Р	52,5Н	52,5Р

7. Попис норми

7.1. Норме за цемент

БАС ЦР 14245:2006	Водич за примјену ЕН 197-2 "Вредновање усклађености"
БАС ЕН 197-1:2002	Цемент - 1. дио: Састав, спецификације и критерији усклађености цемената опће намјене (Укључује амандмане А1:2004 и А3:2006)
БАС ЕН 197-2:2002	Цемент - 2. дио: Вредновање усклађености
БАС ЕН 197-4:2005	Цемент - 4. дио: Састав, спецификације и критерији усклађености цемената са згуром ниске почетне чврстоће
БАС ЕН 14216:2007	Цемент - Састав, спецификације и критерији усклађености специјалних цемената врло ниске топлоте хидратације
БАС ЕН 14647:2005	Калцијумалуминатни цемент - Састав, спецификације и критерији усклађености

7.2. Остале норме

БАС ЕН 196-1	Методe испитивања цемента - 1. дио: Одређивање чврстоћа
БАС ЕН 196-2	Методe испитивања цемента - 2. дио: Хемијска анализа цемента
БАС ЕН 196-3	Методe испитивања цемента - 3. дио: Одређивање времена везивања и постојаности запремине у цементу
БАС ЕН 196-4	Методe испитивања цемента - 4. дио: Квантитативно одређивање конституената
БАС ЕН 196-5	Методe испитивања цемента - 5. дио: Испитивање пуцоланитета за пуцоланске цементe
БАС ЕН 196-6	Методe испитивања цемента - 6. дио: Одређивање финоће
БАС ЕН 196-7	Методe испитивања цемента - 7. дио: Методe узорковања и припрема узорака цемента
БАС ЕН 196-8	Методe испитивања цемента - 8. дио: Топлота хидратације - Методa отапања
БАС ЕН 196-9	Методe испитивања цемента - 9. дио: Топлота хидратације - Семиадиабатска метода
БАС ЕН 196-10	Методe испитивања цемента - 10. дио: Одређивање садржаја у води растворљивог хрома (VI) у садржају цемента
БАС ЕН 13639	Одређивање укупног органског угљика у кречњаку
БАС ЦР 12793	Мјерење дубине карбонатизације очврслог бетона
БАС ЕН 12390-9	Испитивање очврслог бетона - 9. дио: Отпорност на смрзавање - одмрзавање - Љуштење
БАС ЕН 933-9	Испитивање геометријских својстава агрегата - Плави тест са метиленом

БАС ЕН 451-1	Методe испитивања летећег пепела - 1. дио: Одређивање слободног калцијевог оксида
БАС ИСО 2854	Статистичка интерпретација података - Технике процјене и тестови који се односе на аритметичке средине и варијанце
БАС ИСО 9277	Одређивање специфичне површине честица адсорпцијом плина помоћу БЕТ методe
БАС ЕН 12878	Пигменти за бојење грађевинских (укључује амандман) материјала на бази креча и/или цемента

Na osnovu člana 81. stava 6. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/06, 72/07 i 32/08), federalni ministar prostornog uređenja donosi

ПРАВИЛНИК

О ТЕХНИЧКИМ СВОЈСТВИМА ЗА СЕМЕНТЕ КОЈИ СЕ УГРАДУЈУ У БЕТОНСКЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

Члан 1.

Ovim se pravilnikom, u svrhu ispunjavanja bitnih zahtjeva za gradevinu, propisuju tehnička svojstva i drugi zahtjevi za cemente koji se ugrađuju u betonske konstrukcije, te način potvrđivanja usklađenosti цемента s navedenim zahtjevima.

Betonskim konstrukcijama u smislu ovoga pravilnika smatraju se sve konstrukcije na koje se односе призната техничка правила sadržana u Pravilniku o tehničkim normativima за бетон i armirani бетон ("Službeni list SFRJ", broj 11/87).

Potvrđivanje usklađenosti цемента u smislu ovoga pravilnika obuhvata radnje ocjenjivanja usklađenosti цемента i izdavanje certifikata o usklađenosti цемента.

Члан 2.

Cement koji se ugrađuje u betonske konstrukcije mora imati tehnička svojstva i ispunjavati druge zahtjeve одређене normama navedenim u Prilogu 1. koji je sastavni dio ovog pravilnika, te mora imati dokumente o usklađenosti u skladu sa одредбама Pravilnika o certifikaciji gradevinskih производа, материјала i опреме koji су u употреби односно koji се ugrađuju ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/07)

Potvrđivanje usklađenosti цемента koji се ugrađuje u betonske konstrukcije provodi se na način одређен normama iz stava 1. ovog člana, nakon provođenja radnji одређених tim normama.

Члан 3.

U betonsku konstrukciju koja се izvodi prema одобренју за грађење čiji је sastavni dio glavni projekat izrađen u skladu s признатим техничким правилима из člana 1. stav 2. ovog pravilnika smije се ugrađivati cement specificiran kao glavni tip CEM I ili CEM II, ako ima одговарајућу класу чврстоће на притисак.

U betonsku konstrukciju koja се izvodi prema одобренју за грађење čiji је sastavni dio glavni projekat izrađen u skladu s признатим техничким правилима из člana 1. stav 2. ovog pravilnika smije се ugrađivati cement specificiran kao glavni tip CEM III, CEM IV ili CEM V, ako ima одговарајућу класу чврстоће на притисак, ако је то одређено изведбеним проектом i ако је u skladu s tim проектом utvrđeno да је употребљив за ту betonsku konstrukciju укључујући услове њезине употребе i uticaje okoline, te ако његова уградња nije забранјена članom 4. ovog pravilnika.

Oдговарајуће класе чврстоће на притисак u smislu st. 1. i 2. ovog člana одређене су u упоредној табlici prikazanoј u таčki 6. Priloga 1. ovog pravilnika.

Члан 4.

U betonske konstrukcije u kojima postoji опасност od корозије armature не smiju се ugrađivati cementi vrste CEM

III/C, te glavnog tipa CEM IV i CEM V, ako se betonska konstrukcija nalazi u okolini sljedećih karakteristika:

- 1) Opasnost od korozije uzrokovane karbonatizacijom - ako je betonska konstrukcija s armaturom ili drugim ugrađenim metalom izložena zraku i vlazi:
 - vlažna, rjeđe suha okolina,
 - umjereno vlažna okolina,
 - naizmjenično vlažna i suha okolina.
- 2) Opasnost od korozije uzrokovana kloridima koji nisu iz mora - ako je betonska konstrukcija koja sadrži armaturu ili drugi ugrađeni metal u dodiru s vodom koja sadrži kloride, uključujući soli za odmrzavanje, koji nisu iz mora:
 - umjereno vlažna okolina,
 - vlažna, rjeđe suha okolina,
 - naizmjenično vlažna i suha okolina.
- 3) Opasnost od korozije uzrokovana kloridima iz morske vode - ako je betonska konstrukcija koja sadrži armaturu ili drugi ugrađeni metal u dodiru s kloridima iz morske vode ili solima iz mora nošenim zrakom:
 - betonska konstrukcija izložena solima iz zraka, ali ne u direktnom dodiru s morskom vodom,
 - betonska konstrukcija stalno uronjena,
 - betonska konstrukcija u zoni plime i oseke i zoni zapljuskivanja.

Član 5.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju se primjenjivati priznata tehnička pravila sadržana u Naredbi o obaveznom atestiranju cementa ("Službeni list SFRJ", broj 34/85 i 67/86) koja se odnose na cemente namijenjene ugradnji u betonske konstrukcije, a koji su specificirani prema ovom pravilniku.

Postupci izdavanja uvjerenja o ispitivanju cementa prema priznatim tehničkim pravilima iz stava 1. ovog člana započeti do dana stupanja na snagu ovog pravilnika dovršit će se prema tim tehničkim pravilima.

Uvjerenja o ispitivanju cementa izdata prema priznatim tehničkim pravilima iz stava 1. ovog člana priznaju se kao dokaz upotrebljivosti cementa do datuma važenja koji je u njima određen.

Na osnovu glavnog projekta u kojem je cement namijenjen ugradnji u betonsku konstrukciju specificiran prema priznatim tehničkim pravilima iz stava 1. ovog člana može se izdati odobrenje za građenje, ako je zahtjev za izdavanje tog odobrenja zajedno s glavnim projektom podnesen do dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 6.

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Sarajevo
juni 2008. godine

Ministar
mr. sc. **Salko Obhodaš**, s. r.

PRIOLOG 1.

TEHNIČKA SVOJSTVA I DRUGI ZAHTEVI ZA CEMENT, TE NAČIN POTVRĐIVANJA USKLAĐENOSTI

1. Područje primjene

1.1. Tehnička svojstva i drugi zahtjevi, te potvrđivanje usklađenosti cementa određuje se odnosno provodi, ovisno o vrsti cementa, prema normama: BAS EN 197-1:2002 Cement - 1. dio: Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti cementa opće namjene (uključuje amandmane A1:2004 i A3:2006); BAS EN 197-4:2005 Cement - 4. dio: Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti cementa sa zgurom niske početne čvrstoće; BAS EN 14647:2007 Kalcijumaluminatni cement - Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti, BAS EN 14216:2007 Cement - Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti specijalnih cementa vrlo niske toplote hidratacije, BAS EN 197-2:2002 Cement - 2. dio: Vrednovanje usklađenosti, BAS CR 14245:2006 Vodič za primjenu EN 197-2 "Vrednovanje usklađenosti",

normama na koje one upućuju i odredbama ovog Tehničkog propisa, te u skladu s odredbama posebnog propisa.

1.2. Cement u smislu tačke 1.1. obuhvaća vrste cementa iz tačke 2.1.2., proizveden u tvornici cementa ili otpremljen iz distribucionih centara.

1.3. Odredbe ovog Priloga ne odnose se na zidarski cement i hidraulična veziva za ceste.

2. Specificirana svojstva, potvrđivanje usklađenosti i označavanje

2.1. Specificirana svojstva

2.1.1. Tehnička svojstva cementa ovisno o vrsti cementa, moraju ispunjavati opće i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu u betonu i moraju biti specificirana prema normama BAS EN 197-1, BAS EN 197-4, BAS EN 14647 ili BAS EN 14216.

2.1.2. Vrste cementa su:

- a) cement opće namjene,
- b) cement sa zgurom niskih početnih čvrstoća,
- c) cement opće namjene niske toplote hidratacije,
- d) posebni cement vrlo niskih toplota hidratacije,
- e) bijeli cement,
- f) sulfatno otporni cement,
- g) kalcijumaluminatni cement.

2.1.3. Cementi iz tačke 2.1.2. podtačke od a) do d) ovog Priloga moraju se specificirati prema vrstama iz norme BAS EN 197-1.

2.1.4. Tehnička svojstva cementa iz tačke 2.1.2. podtačke e) ovog Priloga moraju se specificirati prema normi BAS EN 197-1 za vrstu CEM I, a granična vrijednost bjeline i načina kontrole bjeline uslovljavaju se u projektu betonske konstrukcije.

2.1.5. Tehnička svojstva cementa iz tačke 2.1.2. podtačke f) ovog Priloga moraju se specificirati prema normi BAS EN 197-1 za vrstu CEM I, CEM III/B ili CEM III/C uz dodatni proračun sadržaja C₃A. Gornja karakteristična vrijednost sadržaja C₃A mora biti manja ili jednaka 3,5%, a pojedinačna vrijednost sadržaja C₃A mora biti manja ili jednaka 4,0%.

2.1.6. Sadržaj C₃A iz tačke 2.1.5 ovog Priloga proračunava se prema izrazima:

$$C_3A(\text{cement}) = C_3A(\text{klinker}) \times \text{udio klinkera u cementu}$$

$$C_3A(\text{klinker}) = 2,65 Al_2O_3 - 1,69 Fe_2O_3$$

pri čemu se sadržaj Al₂O₃ i Fe₂O₃ određuje prema BAS EN 196-2.

2.1.7. Tehnička svojstva cementa iz tačke 2.1.2. podtačke g) ovog Priloga moraju se specificirati prema normi BAS EN 14647, normama na koje ta norma upućuje i odredbama ovog Priloga.

2.2. Potvrđivanje usklađenosti

2.2.1. Potvrđivanje usklađenosti cementa iz tačke 2.1.2. podtačke od a) do d) ovog Priloga provodi se, ovisno o vrsti cementa, prema odredbama Dodatka ZA norme BAS EN 197-1 i norme BAS EN 197-2, te odredbama ovog Priloga i posebnog propisa.

2.2.2. Potvrđivanje usklađenosti cementa iz tačke 2.1.2. podtačke e) i f) ovog Priloga provodi se prema tačkama 2.2.1.; 2.2.2.1. i 2.2.2.2. ovog Priloga, te odredbama ovog Priloga i posebnog propisa.

2.2.2.1. Potvrđivanje usklađenosti cementa iz tačke 2.1.1. podtačke e) ovog Priloga provodi se prema odredbama Dodatka ZA norme BAS EN 197-1 za vrstu CEM I, te odredbama ovog Priloga i posebnog propisa, a način kontrole bjeline i granične vrijednosti bjeline ugovaraju se s proizvođačem.

2.2.2.2. Potvrđivanje usklađenosti cementa iz tačke 2.1.2. podtačke f) ovog Priloga provodi se prema odredbama Dodatka ZA norme BAS EN 197-1 za vrstu CEM I, CEM III/B ili CEM III/C i norme BAS EN 197-2, odredbama ovog Priloga i posebnog propisa. Dodatno, za navedeni cement ispituje se sadržaj C₃A, pri čemu je minimalna učestalost ispitivanja

sadržaja C_3A dva puta sedmično u kontroli rutinske proizvodnje (rutinska situacija), četiri puta sedmično za početni period proizvodnje i jedan put sedmično za distribicioni centar, a postupak statističke procjene provodi se prema oznakama, odgovarajućom primjenom norme BAS EN 197-1, obzirom na rezultate ispitivanja sadržaja C_3A .

2.2.3. Potvrđivanje usklađenosti cementa iz tačke 2.1.2. podtačke g) ovog Priloga provodi se odgovarajućom primjenom norme BAS EN 197-2 i prema odredbama ovog Priloga i posebnog propisa. Ocjenjivanje usklađenosti svojstava provodi se u skladu s normom BAS EN 197-1 po varijablama (čvrstoće) i oznakama i/ili varijablama (netopivi ostatak, sadržaj Al_2O_3 , odnos Al_2O_3/CaO , gustoća, finoća i vrijeme vezivanja). Minimalni broj ispitivanja navedenih svojstava je dva puta sedmično u kontroli rutinske proizvodnje (rutinska situacija), četiri puta sedmično za početni period proizvodnje i jedan put sedmično za distribicioni centar.

2.3. Označavanje

2.3.1. Cementi iz tačke 2.1.2. podtačke od a) do d) ovog Priloga označavaju se u projektu betonske konstrukcije, na otpremnici i na vrećama prema normi BAS EN 197-1, BAS EN 197-4 ili BAS EN 14216. Oznaka mora obavezno sadržavati upućivanje na tu normu, a u skladu s posebnim propisom.

2.3.2. Cement iz tačke 2.1.2. podtačke e) ovog Priloga označava se na način propisan tačkom 2.3.1. ovog Priloga, s time da iza oznake glavnog tipa i klase čvrstoće mora imati i oznaku "bijeli".

2.3.3. Cement iz tačke 2.1.2. podtačke f) ovog Priloga označava se na način propisan tačkom 2.3.1. ovog Priloga, s time da iza oznake glavnog tipa i klase čvrstoće mora imati i oznaku "SR".

2.3.4. Cement iz tačke 2.1.2. podtačke g) ovog Priloga označava se u projektu betonske konstrukcije, na otpremnici i na vrećama tako da ispred oznake klase čvrstoće nosi oznaku "CAC".

3. Ispitivanje

3.1. Ispitivanje svojstava cementa, zavisno o vrsti cementa, provodi se prema normama BAS EN 197-1, BAS EN 197-4 ili BAS EN 14216.

3.2. Uzimanje i priprema uzoraka cementa za ispitivanje provodi se prema normi BAS EN 196-7.

4. Statistička obrada

4.1. Broj i učestalost uzimanja uzoraka potrebnih za statističku obradu za proizvođača određen je normom BAS EN 197-1, a za distribicione centre normom BAS EN 197-2.

4.2. Statistička obrada provodi se u zavisnosti o vrsti cementa, kako slijedi:

- za cimente opće namjene prema normi BAS EN 197-1,
- za cimente opće namjene niske toplote hidratacije prema normi BAS EN 197-1,
- za cement sa zgurom niskih početnih čvrstoća prema normi BAS EN 197-4,
- za cimente vrlo niske toplote hidratacije prema normi BAS EN 14216,
- za sulfatnootporni cement prema normi BAS EN 197-1, s tim da se postupak statističke procjene sadržaja C_3A provodi prema tački 2.2.2.2. ovog Priloga,
- za kalcijumaluminatni cement prema normi BAS EN 14647, s tim da se postupak statističke procjene provodi po varijablama i/ili oznakama za svojstva navedena u tački 2.2.3. ovog Priloga.

5. Održavanje svojstava

5.1. Proizvođač i distributer cementa te proizvođač betona dužni su preduzeti odgovarajuće mjere u cilju održavanja svojstava cementa tokom prevoza, pretovara i skladištenja prema normi BAS EN 197-2.

6. Cement za primjenu u betonu betonskih konstrukcija koje se izvođe prema priznatim tehničkim pravilima

Usporedna tablica

Klasa cementa prema JUS B.C1.011	25	35S	35B	45S	45B	55	55
Klasa čvrstoće na pritisak prema BAS EN 197-1	-	32,5N	32,5R	42,5N	42,5R	52,5N	52,5R

7. Popis normi

7.1. Norme za cement

BAS CR 14245:2006	Vodič za primjenu EN 197-2 "Vrednovanje usklađenosti"
BAS EN 197-1:2002	Cement - 1. dio: Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti cementa opće namjene (Uključuje amandmane A1:2004 i A3:2006)
BAS EN 197-2:2002	Cement - 2. dio: Vrednovanje usklađenosti
BAS EN 197-4:2005	Cement - 4. dio: Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti cementa sa zgurom niske početne čvrstoće
BAS EN 14216:2007	Cement - Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti specijalnih cementa vrlo niske toplote hidratacije
BAS EN 14647:2005	Kalcijumaluminatni cement - Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti

7.2. Ostale norme

BAS EN 196-1	Metode ispitivanja cementa - 1. dio: Određivanje čvrstoća
BAS EN 196-2	Metode ispitivanja cementa - 2. dio: Hemijska analiza cementa
BAS EN 196-3	Metode ispitivanja cementa - 3. dio: Određivanje vremena vezivanja i postojanosti zapremine u cementu
BAS EN 196-4	Metode ispitivanja cementa - 4. dio: Kvantitativno određivanje konstituenata
BAS EN 196-5	Metode ispitivanja cementa - 5. dio: Ispitivanje pucolaniteta za pucolanske cimente
BAS EN 196-6	Metode ispitivanja cementa - 6. dio: Određivanje finoće
BAS EN 196-7	Metode ispitivanja cementa - 7. dio: Metode uzorkovanja i priprema uzoraka cementa
BAS EN 196-8	Metode ispitivanja cementa - 8. dio: Toplota hidratacije - Metoda otapanja
BAS EN 196-9	Metode ispitivanja cementa - 9. dio: Toplota hidratacije - Semiadiabatska metoda
BAS EN 196-10	Metode ispitivanja cementa - 10. dio: Određivanje sadržaja u vodi rastvorljivog hroma (VI) u sadržaju cementa
BAS EN 13639	Određivanje ukupnog organskog ugljika u krečnjaku
BAS CR 12793	Mjerenje dubine karbonatizacije očvrslog betona
BAS EN 12390-9	Ispitivanje očvrslog betona - 9. dio: Otpornost na smrzavanje - odmrzavanje - Ljuštenje
BAS EN 933-9	Ispitivanje geometrijskih svojstava agregata - Plavi test sa metilenom
BAS EN 451-1	Metode ispitivanja letećeg pepela - 1. dio: Određivanje slobodnog kalcijevog oksida

BAS ISO 2854	Statistička interpretacija podataka - Tehnike procjene i testovi koji se odnose na aritmetičke sredine i varijance
BAS ISO 9277	Određivanje specifične površine čestica adsorpcijom plina pomoću BET metode
BAS EN 12878 (uključuje amandman)	Pigmenti za bojenje građevinskih materijala na bazi kreča i/ili cementa

Na temelju članka 81. stava 6. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/06, 72/07 i 32/08), federalni ministar prostornog uređenja donosi

PRAVILNIK

O TEHNIČKIM SVOJSTVIMA ZA CEMENTE KOJI SE UGRAĐUJU U BETONSKE KONSTRUKCIJE

Članak 1.

Ovim se pravilnikom, u svrhu ispunjavanja bitnih zahtjeva za građevinu, propisuju tehnička svojstva i drugi zahtjevi za cimente koji se ugrađuju u betonske konstrukcije, te način potvrđivanja usklađenosti cementa s navedenim zahtjevima.

Betonskim konstrukcijama u smislu ovoga pravilnika smatraju se sve konstrukcije na koje se odnose priznata tehnička pravila sadržana u Pravilniku o tehničkim normativima za beton i armirani beton ("Službeni list SFRJ", broj 11/87).

Potvrđivanje usklađenosti cementa u smislu ovoga pravilnika obuhvata radnje ocjenjivanja usklađenosti cementa i izdavanje certifikata o usklađenosti cementa.

Članak 2.

Cement koji se ugrađuje u betonske konstrukcije mora imati tehnička svojstva i ispunjavati druge zahtjeve određene normama navedenim u Prilogu 1. koji je sastavni dio ovog pravilnika, te mora imati dokumente o usklađenosti sukladno odredbama Pravilnika o certifikaciji građevinskih proizvoda, materijala i opreme koji su u uporabi odnosno koji se ugrađuju ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/07).

Potvrđivanje usklađenosti cementa koji se ugrađuje u betonske konstrukcije provodi se na način određen normama iz stavka 1. ovog članka, nakon provođenja radnji određenih tim normama.

Članak 3.

U betonsku konstrukciju koja se izvodi prema odobrenju za građenje čiji je sastavni dio glavni projekat izrađen sukladno priznatim tehničkim pravilima iz članka 1. stavak 2. ovog pravilnika smije se ugrađivati cement specificiran kao glavni tip CEM I ili CEM II, ako ima odgovarajuću klasu čvrstoće na pritisak.

U betonsku konstrukciju koja se izvodi prema odobrenju za građenje čiji je sastavni dio glavni projekat izrađen sukladno priznatim tehničkim pravilima iz članka 1. stavak 2. ovog pravilnika smije se ugrađivati cement specificiran kao glavni tip CEM III, CEM IV ili CEM V, ako ima odgovarajuću klasu čvrstoće na pritisak, ako je to određeno izvedbenim projektom i ako je sukladno tom projektu utvrđeno da je upotrebljiv za tu betonsku konstrukciju uključujući uvjete njezine upotrebe i utjecaje okoline, te ako njegova ugradnja nije zabranjena člankom 4. ovog pravilnika.

Odgovarajuće klase čvrstoće na pritisak u smislu st. 1. i 2. ovog članka određeni su u uporednoj tablici prikazanoj u točki 6. Priloga 1. ovog pravilnika.

Članak 4.

U betonske konstrukcije u kojima postoji opasnost od korozije armature ne smiju se ugrađivati cementi vrste CEM

III/C, te glavnog tipa CEM IV i CEM V, ako se betonska konstrukcija nalazi u okolini sljedećih karakteristika:

- 1) Opasnost od korozije uzrokovane karbonizacijom - ako je betonska konstrukcija s armaturom ili drugim ugrađenim metalom izložena zraku i vlazi:
 - vlažna, rjeđe suha okolina,
 - umjereno vlažna okolina,
 - naizmjenično vlažna i suha okolina.
- 2) Opasnost od korozije uzrokovana kloridima koji nisu iz mora - ako je betonska konstrukcija koja sadrži armaturu ili drugi ugrađeni metal u dodiru s vodom koja sadrži kloride, uključujući soli za odmrzavanje, koji nisu iz mora:
 - umjereno vlažna okolina,
 - vlažna, rjeđe suha okolina,
 - naizmjenično vlažna i suha okolina.
- 3) Opasnost od korozije uzrokovana kloridima iz morske vode - ako je betonska konstrukcija koja sadrži armaturu ili drugi ugrađeni metal u dodiru s kloridima iz morske vode ili solima iz mora nošenim zrakom:
 - betonska konstrukcija izložena solima iz zraka, ali ne u direktnom dodiru s morskom vodom,
 - betonska konstrukcija stalno uronjena,
 - betonska konstrukcija u zoni plime i oseke i zoni zapljuskivanja.

Članak 5.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju se primjenjivati priznata tehnička pravila sadržana u Naredbi o obaveznom atestiranju cementa ("Službeni list SFRJ", broj 34/85 i 67/86) koja se odnose na cimente namijenjene ugradnji u betonske konstrukcije, a koji su specificirani prema ovom pravilniku.

Postupci izdavanja uvjerenja o ispitivanju cementa prema priznatim tehničkim pravilima iz stavka 1. ovog članka započeti do dana stupanja na snagu ovog pravilnika dovršit će se prema tim tehničkim pravilima.

Uvjerenja o ispitivanju cementa izdata prema priznatim tehničkim pravilima iz stavka 1. ovog članka priznaju se kao dokaz upotrebljivosti cementa do datuma važenja koji je u njima određen.

Na osnovu glavnog projekta u kojem je cement namijenjen ugradnji u betonsku konstrukciju specificiran prema priznatim tehničkim pravilima iz stavka 1. ovog članka može se izdati odobrenje za građenje, ako je zahtjev za izdavanje tog odobrenja zajedno s glavnim projektom podnesen do dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Članak 6.

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

lipanj 2008. godine
Sarajevo

Ministar
mr. sc. **Salko Obhodaš**, v. r.

PRILOG 1.

TEHNIČKA SVOJSTVA I DRUGI ZAHTJEVI ZA CEMENT, TE NAČIN POTVRĐIVANJA USKLAĐENOSTI

1. Područje primjene

1.1. Tehnička svojstva i drugi zahtjevi, te potvrđivanje usklađenosti cementa određuje se odnosno provodi, ovisno o vrsti cementa, prema normama: BAS EN 197-1:2002 Cement - 1. dio: Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti cemenata opće namjene (uključuje amandmane A1:2004 i A3:2006); BAS EN 197-4:2005 Cement - 4. dio: Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti cemenata sa zgurom niske početne čvrstoće; BAS EN 14647:2007 Kalcijumaluminatni cement - Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti, BAS EN 14216:2007 Cement - Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti specijalnih cemenata vrlo niske toplote hidratacije, BAS EN 197-2:2002 Cement - 2. dio: Vrednovanje usklađenosti, BAS CR 14245:2006 Vodič za primjenu EN 197-2 "Vrednovanje usklađenosti",

normama na koje one upućuju i odredbama ovog Tehničkog propisa, te u skladu s odredbama posebnog propisa.

1.2. Cement u smislu točke 1.1. obuhvaća vrste cementa iz točke 2.1.2., proizveden u tvornici cementa ili otpremljen iz distribucionih centara.

1.3. Odredbe ovog Priloga ne odnose se na zidarski cement i hidraulična veziva za ceste.

2. Specificirana svojstva, potvrđivanje usklađenosti i označavanje

2.1. Specificirana svojstva

2.1.1. Tehnička svojstva cementa ovisno o vrsti cementa, moraju ispunjavati opće i posebne zahtjeve bitne za krajnju namjenu u betonu i moraju biti specificirana prema normama BAS EN 197-1, BAS EN 197-4, BAS EN 14647 ili BAS EN 14216.

2.1.2. Vrste cemenata su:

- cement opće namjene,
- cement sa zgurom niskih početnih čvrstoća,
- cement opće namjene niske toplote hidratacije,
- posebni cement vrlo niskih toplota hidratacije,
- bijeli cement,
- sulfatno otporni cement,
- kalcijumaluminatni cement.

2.1.3. Cementi iz točke 2.1.2. podtočke od a) do d) ovog Priloga moraju se specificirati prema vrstama iz norme BAS EN 197-1.

2.1.4. Tehnička svojstva cementa iz točke 2.1.2. podtočke e) ovog Priloga moraju se specificirati prema normi BAS EN 197-1 za vrstu CEM I, CEM III/B ili CEM III/C uz dodatni proračun bjeline uvjetuju se u projektu betonske konstrukcije.

2.1.5. Tehnička svojstva cementa iz točke 2.1.2. podtočke f) ovog Priloga moraju se specificirati prema normi BAS EN 197-1 za vrstu CEM I, CEM III/B ili CEM III/C uz dodatni proračun sadržaja C_3A . Gornja karakteristična vrijednost sadržaja C_3A mora biti manja ili jednaka 3,5%, a pojedinačna vrijednost sadržaja C_3A mora biti manja ili jednaka 4,0%.

2.1.6. Sadržaj C_3A iz točke 2.1.5 ovog Priloga proračunava se prema izrazima:

$$C_3A(\text{cement}) = C_3A(\text{klinker}) \times \text{udio klinkera u cementu}$$

$$C_3A(\text{klinker}) = 2,65 Al_2O_3 - 1,69 Fe_2O_3$$

pri čemu se sadržaj Al_2O_3 i Fe_2O_3 određuje prema BAS EN 196-2.

2.1.7. Tehnička svojstva cementa iz točke 2.1.2. podtočke g) ovog Priloga moraju se specificirati prema normi BAS EN 14647, normama na koje ta norma upućuje i odredbama ovog Priloga.

2.2. Potvrđivanje usklađenosti

2.2.1. Potvrđivanje usklađenosti cementa iz točke 2.1.2. podtočke od a) do d) ovog Priloga provodi se, ovisno o vrsti cementa, prema odredbama Dodatka ZA norme BAS EN 197-1 i norme BAS EN 197-2, te odredbama ovog Priloga i posebnog propisa.

2.2.2. Potvrđivanje usklađenosti cementa iz točke 2.1.2. podtočke e) i f) ovog Priloga provodi se prema točkama 2.2.1.; 2.2.2.1. i 2.2.2.2. ovog Priloga, te odredbama ovog Priloga i posebnog propisa.

2.2.2.1. Potvrđivanje usklađenosti cementa iz točke 2.1.1. podtočke e) ovog Priloga provodi se prema odredbama Dodatka ZA norme BAS EN 197-1 za vrstu CEM I, te odredbama ovog Priloga i posebnog propisa, a način kontrole bjeline i granične vrijednosti bjeline ugovaraju se s proizvođačem.

2.2.2.2. Potvrđivanje usklađenosti cementa iz točke 2.1.2. podtočke f) ovog Priloga provodi se prema odredbama Dodatka ZA norme BAS EN 197-1 za vrstu CEM I, CEM III/B ili CEM III/C i norme BAS EN 197-2, odredbama ovog Priloga i posebnog propisa. Dodatno, za navedeni cement ispituje se sadržaj C_3A , pri čemu je minimalna učestalost ispitivanja

sadržaja C_3A dva puta sedmično u kontroli rutinske proizvodnje (rutinska situacija), četiri puta sedmično za početni period proizvodnje i jedan put sedmično za distribicioni centar, a postupak statističke procjene provodi se prema oznakama, odgovarajućom primjenom norme BAS EN 197-1, obzirom na rezultate ispitivanja sadržaja C_3A .

2.2.3. Potvrđivanje usklađenosti cementa iz točke 2.1.2. podtočke g) ovog Priloga provodi se odgovarajućom primjenom norme BAS EN 197-2 i prema odredbama ovog Priloga i posebnog propisa. Ocjenjivanje usklađenosti svojstava provodi se sukladno normi BAS EN 197-1 po varijablama (čvrstoće) i oznakama i/ili varijablama (netopivi ostatak, sadržaj Al_2O_3 , odnos Al_2O_3/CaO , gustoća, finoća i vrijeme vezivanja). Minimalni broj ispitivanja navedenih svojstava je dva puta tjedno u kontroli rutinske proizvodnje (rutinska situacija), četiri puta tjedno za početni period proizvodnje i jedan put tjedno za distribucijski centar.

2.3. Označavanje

2.3.1. Cementi iz točke 2.1.2. podtočke od a) do d) ovog Priloga označavaju se u projektu betonske konstrukcije, na otpremnici i na vrećama prema normi BAS EN 197-1, BAS EN 197-4 ili BAS EN 14216. Oznaka mora obavezno sadržavati upućivanje na tu normu, a sukladno posebnom propisu.

2.3.2. Cement iz točke 2.1.2. podtočke e) ovog Priloga označava se na način propisan točkom 2.3.1. ovog Priloga, s time da iza oznake glavnog tipa i klase čvrstoće mora imati i oznaku "bijeli".

2.3.3. Cement iz točke 2.1.2. podtočke f) ovog Priloga označava se na način propisan točkom 2.3.1. ovog Priloga, s time da iza oznake glavnog tipa i klase čvrstoće mora imati i oznaku "SR".

2.3.4. Cement iz točke 2.1.2. podtočke g) ovog Priloga označava se u projektu betonske konstrukcije, na otpremnici i na vrećama tako da ispred oznake klase čvrstoće nosi oznaku "CAC".

3. Ispitivanje

3.1. Ispitivanje svojstava cementa, zavisno o vrsti cementa, provodi se prema normama BAS EN 197-1, BAS EN 197-4 ili BAS EN 14216.

3.2. Uzimanje i priprema uzoraka cementa za ispitivanje provodi se prema normi BAS EN 196-7.

4. Statistička obrada

4.1. Broj i učestalost uzimanja uzoraka potrebnih za statističku obradu za proizvođača određen je normom BAS EN 197-1, a za distribucijske centre normom BAS EN 197-2.

4.2. Statistička obrada provodi se u zavisnosti o vrsti cementa, kako slijedi:

- za cimente opće namjene prema normi BAS EN 197-1,
- za cimente opće namjene niske toplote hidratacije prema normi BAS EN 197-1,
- za cement sa zgurom niskih početnih čvrstoća prema normi BAS EN 197-4,
- za cimente vrlo niske toplote hidratacije prema normi BAS EN 14216,
- za sulfatnootporni cement prema normi BAS EN 197-1, s tim da se postupak statističke procjene sadržaja C_3A provodi prema točki 2.2.2.2. ovog Priloga,
- za kalcijumaluminatni cement prema normi BAS EN 14647, s tim da se postupak statističke procjene provodi po varijablama i/ili oznakama za svojstva navedena u točki 2.2.3. ovog Priloga.

5. Održavanje svojstava

5.1. Proizvođač i distributer cementa te proizvođač betona dužni su preduzeti odgovarajuće mjere u cilju održavanja svojstava cementa tokom prevoza, pretovara i skladištenja prema normi BAS EN 197-2.

6. Cement za primjenu u betonu betonskih konstrukcija koje se izvode prema priznatim tehničkim pravilima

Uporedna tablica

Klasa cementa prema JUS B.C1.011	25	35S	35B	45S	45B	55	55
Klasa čvrstoće na pritisak prema BAS EN 197-1	-	32,5N	32,5R	42,5N	42,5R	52,5N	52,5R

7. Popis normi

7.1. Norme za cement

BAS CR 14245:2006	Vodič za primjenu EN 197-2 "Vrednovanje usklađenosti"
BAS EN 197-1:2002	Cement - 1. dio: Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti cementa opće namjene (Uključuje amandmane A1:2004 i A3:2006)
BAS EN 197-2:2002	Cement - 2. dio: Vrednovanje usklađenosti
BAS EN 197-4:2005	Cement - 4. dio: Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti cementa sa zgurom niske početne čvrstoće
BAS EN 14216:2007	Cement - Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti specijalnih cementa vrlo niske toplote hidratacije
BAS EN 14647:2005	Kalcijumaluminatni cement - Sastav, specifikacije i kriteriji usklađenosti

7.2. Ostale norme

BAS EN 196-1	Metode ispitivanja cementa - 1. dio: Određivanje čvrstoća
BAS EN 196-2	Metode ispitivanja cementa - 2. dio: Kemijska analiza cementa
BAS EN 196-3	Metode ispitivanja cementa - 3. dio: Određivanje vremena vezivanja i postojanosti zapremine u cementu
BAS EN 196-4	Metode ispitivanja cementa - 4. dio: Kvantitativno određivanje konstituenata
BAS EN 196-5	Metode ispitivanja cementa - 5. dio: Ispitivanje pucolaniteta za pucolanske cemente
BAS EN 196-6	Metode ispitivanja cementa - 6. dio: Određivanje finoće
BAS EN 196-7	Metode ispitivanja cementa - 7. dio: Metode uzorkovanja i priprema uzoraka cementa
BAS EN 196-8	Metode ispitivanja cementa - 8. dio: Toplota hidratacije - Metoda otapanja
BAS EN 196-9	Metode ispitivanja cementa - 9. dio: Toplota hidratacije - Semiadiabatska metoda
BAS EN 196-10	Metode ispitivanja cementa - 10. dio: Određivanje sadržaja u vodi rastvornjivog kroma (VI) u sadržaju cementa
BAS EN 13639	Određivanje ukupnog organskog ugljika u krečnjaku
BAS CR 12793	Mjerenje dubine karbonatizacije očvrstlog betona
BAS EN 12390-9	Ispitivanje očvrstlog betona - 9. dio: Otpornost na smrzavanje - odmrzavanje - Ljuštenje
BAS EN 933-9	Ispitivanje geometrijskih svojstava agregata - Plavi test sa metilenom

BAS EN 451-1	Metode ispitivanja letećeg pepela - 1. dio: Određivanje slobodnog kalcijevog oksida
BAS ISO 2854	Statistička interpretacija podataka - Tehnike procjene i testovi koji se odnose na aritmetičke sredine i varijance
BAS ISO 9277	Određivanje specifične površine čestica adsorpcijom gasa pomoću BET metode
BAS EN 12878 (uključuje amandman)	Pigmenti za bojenje građevinskih materijala na bazi kreča i/ili cementa

УСТАВНИ СУД ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Na temelju članka 7. Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06 i 70/06), članka 12. Odluke o ustrojstvu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/04 i 17/06), točke 1. stavak 2. alineja 3. Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i njegovoditelja federalnih organa državne službe ("Službene novine Federacije BiH", broj 80/07 i 6/08), donosim

RJEŠENJE

O UTEMELJENJU POVJERENSTVA ZA JAVNE NABAVE

I.

Utemeljuje se Povjerenstvo za provođenje postupka javne nabave roba, usluga i radova za potrebe Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) u sljedećem sastavu:

1. NAMIK HASIĆ, predsjednik
2. DRAŽEN RADIŠIĆ, član
3. MUSTAFA HADŽIĆ, član
4. AMELA VAJZOVIC, tajnik

II.

Zadatak Povjerenstva je da u ime Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine provede postupak javne nabave roba, usluga i radova, i to: računara i prateće opreme, blade-servera, uredskog namještaja, uredskog i sitnog materijala, softvera za uredsko poslovanje, nove WEB stranice Suda, tiskarske i grafičke usluge, održavanje informatičkog sustava Suda, održavanje automobila, namještaja, fotokopirnog i telefaks aparata, klima uređaja, osiguranje uposlenih i automobila, nabava goriva i maziva i dr., sukladno Planu javnih nabava Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine za 2008. godinu.

III.

Na provođenju postupka nabave iz točke II. ovog Rješenja, Povjerenstvo ima zadatak da utvrdi: plan rada Povjerenstva, izradi tendersku dokumentaciju, provede postupak pribavljanja i otvaranja ponuda, sačini zapisnike o otvaranju ponuda, izvrši ispitivanje i analizu prispjelih ponuda, ocijeni kvalificirane ponude te o tome sačini zapisnik, dostavi predsjedniku Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine preporuku za dodjelu ugovora za pojedine predmete nabave roba, usluga i radova sa razlozima takve preporuke i sačini izvješće o svom radu.

IV.

Povjerenstvo je dužno postupak javne nabave roba, usluga i radova iz točke II. i III. ovog Rješenja provesti sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine i provedbenim propisima navedenog zakona, procedura postupka nabave roba, vršenju usluga i ustupanju radova Ustavnog suda